

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Myszka

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z wniosku [...] W. spółki z o.o. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
z udziałem zainteresowanego M. D.
o wydanie zaświadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 kwietnia 2016 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

**uchyla zaskarżone postanowienie i nie obciąża strony
pozwaną kosztami postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2015 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił na podstawie art. 370 k.p.c. apelację wnioskodawcy [...] W. spółki z o.o. z siedzibą w W. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 5 sierpnia 2014 r. w sprawie przeciwko ZUS Oddziałowi w W., przy udziale zainteresowanego M. D., o wydanie zaświadczenia, wskazując w uzasadnieniu, że „sprawy o podleganie ubezpieczeniu społecznemu (...) to sprawy o prawa majątkowe”, zaś w apelacji od powyższego wyroku pełnomocnik wnioskodawcy nie wskazał wartości przedmiotu zaskarżenia twierdząc, iż dotycząc

„objęcia ubezpieczeniem społecznym”, nie jest sprawą o prawa majątkowe. Sąd Apelacyjny, pismem z dnia 13 grudnia 2014 r., wezwał wnioskodawcę do uzupełniania braku formalnego apelacji przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia w terminie 7 dni, pod rygorem odrzucenia apelacji. W odpowiedzi pełnomocnik wnioskodawcy stwierdził, że „wartość przedmiotu zaskarżenia w przedmiotowej sprawie stanowi objęcie ubezpieczeniem społecznym”.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie o prawa majątkowe jest brakiem formalnym apelacji, uzasadniającym jej odrzucenie w trybie art. 370 k.p.c.

Sąd Apelacyjny zwrócił nadto uwagę, że „nie jest uzasadnione stanowisko skarżącego, że oznaczenie wartości przedmiotu sporu nie jest niezbędne w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, gdyż w tych sprawach kwoty zastępstwa procesowego nie są uzależnione od wartości przedmiotu sporu”, wskazując, że „sprawy o podleganie ubezpieczeniu społecznemu nie są niewątpliwie sprawami o świadczenie pieniężne z ubezpieczenia społecznego (...). Dotyczą one bowiem istnienia obowiązku podlegania ubezpieczeniu i opłacania składek z tego tytułu”.

W zażaleniu na to postanowienie pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o jego uchylenie w całości wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania zażaleniowego, zarzucając naruszenie przepisów postępowania - art. 370 i 373 k.p.c. W ocenie pełnomocnika wnioskodawcy, przedmiotem postępowania jest odwołanie od decyzji organu rentowego, który odmówił wnioskodawcy wydania zaświadczenia dotyczącego ustawodawstwa właściwego na formularzu A1. Wnioskodawca, wnosząc apelację od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 5 sierpnia 2014 r. wskazał, że wartością przedmiotu zaskarżenia jest objęcie ubezpieczeniem społecznym zainteresowanego. Wnioskodawca ponownie wskazał, że kwestia odmowy wydania zaświadczenia dotyczącego ustawodawstwa właściwego na formularzu A1 należy do kategorii spraw z zakresu objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, podnosząc, że odrzucenie apelacji z powodu nieuzupełnienia w wyznaczonym terminie jej braków może dotyczyć tylko takich braków formalnych, które uniemożliwiają nadanie apelacji prawidłowego biegu (art. 370 i 373 k.p.c.),

przywołując postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2005 r., III UZ 29/04, (OSNP 2005 nr 11, poz. 165).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie ma uzasadnione podstawy.

Wstępnie należy przypomnieć (w ślad za rozważaniami zawartymi w postanowieniu z dnia 24 września 2015 r., II UZ 18/15, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego kategoria spraw „o prawa majątkowe” jest rozumiana szeroko. Do takich spraw „o charakterze majątkowym” mogą należeć m.in. sprawy o ustalenie, w tym - tak jak w okolicznościach sprawy - o wydanie zaświadczenia o podleganiu właściwemu ubezpieczeniu społecznemu. Prawami majątkowymi są bowiem prawa wywodzące się bezpośrednio ze stosunków prawnych obejmujących ekonomiczne interesy stron (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., IV CZ 74/06, niepublikowane), tak więc sprawą majątkową jest sprawa, w której zgłoszone żądanie zmierza bezpośrednio do ochrony takich, ekonomicznych interesów strony i uczynienie zadość takiemu żądaniu ma bezpośredni wpływ na ukształtowanie jej stosunków majątkowych (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2006 r., V CZ 67/06, niepublikowane; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006 r., V CSK 53/05, niepublikowane). O majątkowym bądź niemajątkowym charakterze prawa, którego dotyczy roszczenie, decyduje zatem majątkowy bądź niemajątkowy charakter dobra, którego naruszenia wnioskodawca upatruje i którego ochrony się domaga. Wobec tego należy uznać, że prawami majątkowymi są wszelkie prawa wywodzące się bezpośrednio ze stosunków prawnych obejmujących ekonomiczne interesy stron.

Przedmiotem żądania w rozpoznawanej sprawie, jest wydanie zaświadczenia na formularzu A1, określającego ustawodawstwo właściwe, co ma oczywisty wymiar majątkowy, przekładający się na wysokość należnych składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalno-rentowe zainteresowanego, co uzasadniało wezwanie pełnomocnika wnioskodawcy do uzupełnienia apelacji i wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia. Niewątpliwie również obowiązku tego

pełnomocnik nie wykonał, nie można bowiem uznać za spełnienie tego obowiązku wskazanie, że „wartość przedmiotu zaskarżenia w przedmiotowej sprawie stanowi objęcie ubezpieczeniem społecznym”. Niemniej jednak trzeba zwrócić uwagę, że co prawda zgodnie z art. 373 k.p.c., sąd odrzuca apelację m.in. wówczas, gdy strona nie uzupełniła braków pisma procesowego w terminie, ale dotyczy to jednak nie wszystkich braków formalnych, ale takich, bez których pismo nie może otrzymać prawidłowego biegu. W ramach zatem postępowania wstępnego sąd bada, czy pismo procesowe zawierające apelację może mieć nadany prawidłowy bieg. Przepis art. 373 k.p.c. (i także art. 370 k.p.c.) należy odczytywać łącznie z art. 130 k.p.c. Odrzucenie apelacji z powodu nieuzupełnienia braków formalnych w wyznaczonym terminie dotyczy zatem tylko takich braków, które uniemożliwiają nadanie apelacji prawidłowego biegu (por. także postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2005 r., III UZ 29/04 (OSNP 2005 nr 11, poz. 165), z 11 grudnia 2009 r., II UZ 43/09 oraz z 17 maja 2013 r., II UZ 30/13 (niepublikowane), a także uchwałę z dnia 7 lipca 2005 r., II UZP 7/05 (OSNP 2005 nr 24, poz. 396).

W okolicznościach sprawy, skoro brak określenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie uniemożliwiał nadania biegu sprawie w zakresie postępowania apelacyjnego, należało orzec jak w postanowieniu, stosownie do art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c.

Końcowo, odnosząc się do poglądu Sądu Apelacyjnego kwestionującego stanowisko skarżącego, według którego oznaczenie wartości przedmiotu sporu nie jest niezbędne w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, gdyż w tych sprawach kwoty zastępstwa procesowego nie są uzależnione od wartości przedmiotu sporu, należy zwrócić uwagę, że zagadnienie to będzie przedmiotem oceny składu powiększonego Sądu Najwyższego w sprawie III UZP 2/16.